

בש"פ 7138/17 - מדינת ישראל נגד עמוס סלומי, יעקב ישראלי, משה פמילי

**בבית המשפט העליון
בש"פ 7138/17**

כבוד השופטת ד' ברק-ארז

לפני:

מדינת ישראל

ה המבקש:

נ ג ז

1. עמוס סלומי
2. יעקב ישראלי
3. משה פמילי

המשיבים:

בקשה (שנייה) להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכוות אכיפה – מעצרם),
התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: כ"ו באלו התשע"ז (17.9.2017)

בשם המבקש: עו"ד בת-שבע אבמצ

בשם המשיב 1: עו"ד נתנאל לגמי

בשם המשיב 2: עו"ד יגור צפריר

החלטה (בעניינם של המשיבים 1-2)

1. בפני בקשה שנייה להארכת מעצר המשיבים 1-2 לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכוות אכיפה – מעצרם), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרם) ב-90 ימים החל מיום 26.9.2017 או עד למתן פסק דין בת"פ 16-09-66182 בבית המשפט המחויז בבאר-שבע, לפי המוקדם.

רקע עובדתי והליכים קודמים

עמוד 1

2. עיקר הרקע העובדתי הנדרש לעניינו פורט בהחלטתו של בית משפט זה מיום 29.6.2017 (בש"פ 4910/17) השופטת א' חיות) שבה נדונה הבקשה הראשונה להארכת מעצרם של המשיבים ב-90 ימים מעבר לתשעה חודשים. על כן, אביא את הדברים בקצרה בלבד.

3. ביום 28.9.2016 הוגש נגד המשיבים כתב אישום המיחס להם עבירות סמים שונות. העיקריים כתוב האישום נסב על קשר שקשרו המשיבים עם סוכן סמי של המשטרה ליבא ארבעה ק"ג סם מסוכן מסווג קווקאי מדרום אמריקה לישראל ופעולות שביצעו לקידום הקשר. סעיפי האישום שבהם הושמו המשיבים הם קשיית קשר לפשע (לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ג-1977); "צוא, יבוא, מסחר והספקה (לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים)) והחזקת סם מסוכן שלא לצורך עצמית (לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים).

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום עתרה המדינה לעזר את המשיבים עד תום ההליכים נגדם. לאחר מספר דוחות של הדיונים בהליך המעצר, אשר נבעו בחלוקת מטענות הנוגעות להעברת חומרីי חקירה בתיק העיקרי לידי ההגנה, בית המשפט המחויז בבאר-שבע הורה ביום 24.4.2017 על מעצרם של המשיבים 2 ו-3 עד תום ההליכים נגדם, בהסתממתם. הדיון בעניינו של הנאשם 1 נדחה מספר פעמיים נוספת, ובסיומו של דבר ביום 18.7.2017 הורה בית המשפט המחויז גם על מעצרו של הנאשם 1 עד לתום ההליכים נגדו.

5. גם בניהול ההליך העיקרי בעניינו חלו עיכובים, שאף הם נוגעים בעיקרם לטענות כי לא הועברו לידי ההגנה מלאו חומרីי חקירה הרלוונטיים לתיק. כתב האישום הוקרא למשיבים בדיון ביום 10.10.2016, אולם עד כה לא ניתן לו מענה. בית המשפט המחויזקבע דיון ליום 25.9.2017 בשאלת יצוגו של הנאשם 1 וציין כי אז יקבע מועדים למתן מענה לכתב האישום ולדינוי הוכחות.

6. החל ממועד הגשת כתב האישום בתיק העיקרי ועד לשלב זה הגיעו בא-כוח המשיבים מספר בקשות לגילוי חומרីי חקירה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (למשל: בע"ח 71670-17-7). כמו כן, הגיעו בא-כוח המשיבים 2-3 בקשה להסרת תעודה חיסון שהוצאה בתיק (בע"ח 30366-04-17). בית המשפט המחויז טרם השלים את קבלת החלטתו בעניינים אלה.

ההילך הנוסף בבית המשפט המחויז בתל אביב-יפו

7. חשוב לציין, כי ביום 25.5.2017 הוגש נגד המשיבים ומעורביהם נוספים כתב אישום לבית המשפט המחויז בתל אביב-יפו המיחס להם עבירות סמים שונות, ובו נ"צוא ויבוא סמים, בהיקפים נרחבים בהרבה מאשרם בכתוב האישום הראשוני שהוגש לבית המשפט המחויז בבאר-שבע (ת"פ 17-05-54852) (להלן: ההליך הנוסף). על פי האמור בכתב האישום בהליך הנוסף, בשנת 2016 יבואו המשיבים 300 ק"ג קווקאי מבוליביה לבrazil במטרה ליבא את הסם לישראל, אך בסופו של יומם הסמים לא הובאו הארץ. בד בבד עם הגשת כתב האישום בהליך הנוסף הגיעה המדינה בקשה לעזר את המשיבים עד תום ההליכים נגדם באותו הליך (מ"ת 17-05-54798). בקשה זו טרם הוכרעה וכיום המשיבים נמצאים בסיטוטם של עצוריהם עד למתן החלטה אחרת בהליך המעצר הנלווה להליך הנוסף.

8. המדינה טענה בבקשתה להארכת מעצר כי נשקפת מהמשבים מסוכנות לנוכח המעשים המוחסמים להם בכתב האישום, ובמיוחד בהתחשב בכך שהמשבים 1-2 טסו לדרום-אמריקה במסגרת הקשר ליובא הסמים, כמו גם בסלשםימוש הקשר נעשה שימוש בטלפון ממצאים. המדינה הוסיפה כי לכל המשבים עבר פללי רלוונטי בתחום הסמים. כמו כן, צוין כי לנוכח העובדה שהמשבים עשוים מזה מספר חדשניים בתחום המעצר הנלווה להליך הנוסף, פוחתת הפגיעה בחירותם מכוח הליכי המעצר בתיק דן.

9. עוד בטרם התקיים דיון בבקשתה להארכת המעצר הודיעה באט-כוחו של המשב 3 בכתב כי הוא מסכים לבקשתה. בהמשך לכך, בהחלטתי מיום 13.9.2017 הוריתי על הארכת מעצרו של המשב 3 בתשעים ימים, החל מיום 26.9.2017.

10. המשבים 1-2 התנגדו לבקשתה להארכת מעצרים, כמפורט להלן.

11. המשב 1 לא היה מיוצג בדיון שהתקיים בפני. כפי שהסביר, בא-כוחו הקודם של המשב 1, ביקש לשחרר מייצוג בדיון תמכורת שנערך ביום 18.7.2017 ונימק זאת בכך שלא יוכל לחתם מענה לכתב האישום עד שלא יבחן את מלאו חומר הראיות בשני התקדים - התקיק העיקרי בהליך דין והתיק בהליך הנוסף. בשלב זה, הודיע המשב 1 כי הוא מעוניין ביצוג מטעם הסנגוריה הציבורית. בדיון בפני התקציב עוז"ד נתנה לגמינו מהסנגוריה הציבורית, שהבahir כי נעשות פעולות על מנת למנוט למשב 1 בזמן הקרוב סגנון שיגן עליו בשני התקדים. עוז"ד לגמינו ציין עוד כי התגלעו קשיים ב민וי סגנון למשב 1, בין היתר, לנוכח העיכוב בהשלמת העברתם של חומרוי החקירה בתיק. מכל מקום, לגוף הדברים, המשב 1 התנגד להארכת מעצרו בטענה כי קצב ההתקדמות האטי בתיק מחייב לבחון את האפשרות לשחררו לחלוות מעצר.

12. אף המשב 2, אשר היה מיוצג בדיון, התנגד להארכת מעצרו. בא-כוחו של המשב 2 טען בדיון כי העיכובים בתיק לא נבעו מבעיות של יציג, כפי שנטען עלי-ידי המדינה, אלא מטעמים הנוגעים לאי-גילוי מספק של חומרוי החקירה. לטענת בא-כוחו של המשב 2, עיקר הקושי בהליך דין נובע מהחפיפה בין המעורבים וחומרוי החקירה בתיק העיקרי בהליך דין לבין המעורבים וחומרוי החקירה בהליך הנוסף. בא-כוחו של המשב 2 טען כי העובדה שתכתב האישום בהליך הנוסף הוגש מספר חדשניים לאחר הגשת כתב האישום בהליך העיקרי הובילה לעיכובים בהעברת חומרוי חקירה (לנוכח הרצון לשמר על חסינום של חומרוי חקירה שנגעו לתיק שבו טרם הוגש כתב אישום). בא-כוחו של המשב 2 הוסיף וטען כי מרשו הוא אדם לא צעיר, כבן 70, אשר העבירות הקודמות שבנה הורשע ורלוונטיות לאישום דין נבעו לפני יותר משלושים שנה. בנסיבות אלה, כך נטען, אין מקום להאריך את מעצרו, ובמיוחד לנוכח קצב ההתקדמות האטי בהליך העיקרי.

13. לאחר שנשמעו הטענות בדיון בפני הצעתי לצדים להסכים כי מעצרים של המשבים יוארך ב-40 ימים בלבד. בפרק זמן זה, כך סברתי, צפואה לחול התקדמות בכל הנוגע למינו סגנון למשב 1, כמו גם בהליכים בעניין חומרוי החקירה והסתרת החיסיון, והתקדמות זו תוכל לשמש בסיס להערכתה עדכנית של בקשה מעצר נוספת שתוגש באותו מועד. המדינה הסכימה להצעה זו, אולם היא נדחתה על-ידי המשבים 1-2. מכאן עולה הצורך להזכיר בבקשתה, ולכך אפנה להלן.

14. כידוע, על החלטה בבקשתה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים חולשים מספר שיקולים שמטרתם לאZN בין מסוכנותו של הנאשם לבין חקמת החפות העומדת לו וזכותו לחירות. בין היתר, בית המשפט שדן בבקשתה נדרש למסוכנות הנשקפת מהמעשים המוחסנים לנאים בכתב האישום, לעברו הפללי, להתארכות הלכי המעצר ולקצב התקדמות המשפט (ראו למשל: בש"פ 899/14 מדינת ישראל נ' אלכשח, פסקה 12 (11.2.2014)).

15. בעניינו, מקובלת עלי טענת המדינה כי מהמשיבים 1-2 נשקפת מסוכנות הנלמדת מחומרת העבירות המוחסנות להם ומהתחכים והשקעת המשאים שניכרים מעובדות כתב האישום (ראו לעניין זה גם פסקה 8 בהחלטתה של השופטת חיות בבש"פ 4910/17 הנזכר לעיל). מנגד, עמד לזכות המשיבים 1-2 השיקול שענינו קצב התקדמות המשפט. כתב האישום בהליך העיקרי הוגש לפני השנה אולם טרם ניתן מענה לכתב האישום והחל שלב ההוכחות בתיק. המדינה לא הצליחה להציג עלי התקדמות כלשהי בניהול התיק העיקרי בגין החלטה הקודמת על הארכת מעצר, שבה צוין כי "קצב התקדמות הדיונים בהליך העיקרי רחוק מאוד מההניח את הדעת" (שם, בפסקה 9 להחלטתה של השופטת חיות. להשוואה, ראו את החלטתי בבש"פ 964/17 מדינת ישראל נ' וואهل, פסקאות 33-31 (23.2.2017)).

16. אף מבלי להיכנס לכל עומק הדברים יכולתי להתרשם כי העיכובים אינם נובעים אך מטעמים הנוגעים למשיבים 1-2. יתרה מכך, בנסיבות העניין קיימת מרכיבות מיוחדת הנובעת מהעובדת שהמשיבים 1-2 נאשמים בשני תיקים נפרדים, שאין מחלוקת כי קיימים ביניהם קשר, ושכתביו האישום בהם הוגשו בפרט זמינים לא מבוטל לבתי משפט שונים.

17. לאחר ש שקלתי את הדברים הגיעו למסקנה כי התוצאה המאזנת כראוי בין השיקולים היא זו שהצעתי במהלך הדיון – הארכת מעצרם של המשיבים ב-40 ימים, תקופה שתאפשר קבלת תמורה מצב בהירה יותר לגבי קצב ההתקדמות בתיק, לרבות בכל הנוגע להחלטות בעניין חומררי החקירה ותעודת החיסין.

18. בשולי הדברים יוער כי חלק מהשיקולים שתוארו לעיל עשויים להיות רלוונטיים גם לעניינו של המשיב 3, שלא נדון בהחלטה זו לנוכח הסכמתו להארכת המעצר ב-90 ימים בטרם נערך הדיון בפני. בשלב זה, שבו הוארך מעצרם של המשיבים 1-2, איני נדרשת כלל לשאלת הבדיקה ביןם לבין המשיב 3. מכל מקום, יש לצפות מן המדינה כי כאשר יגיע העת לבחון את האפשרות של הארכת מעצר נוספת בעניינים של המשיבים 1-2, בעוד כ ארבעים יום, היא תשווה נגד עניינה גם את עניינו של המשיב 3, על מנת למנוע הבדיקות לא ענייניות בין נאים באותה פרשה.

19. סוף דבר: הבקשתה להארכת מעצרם של המשיבים 1-2 מתקבלת חלקית במובן זה שמעצרם יוארך ב-40 ימים החל מיום 26.9.2017 או עד למתן פסק דין בת"פ 66182-09-16 בבית המשפט המחוזי בבא-שבע, לפי המוקדם. ניתנה היום, כ"ח באלו התשע"ז (19.9.2017).

שפט